

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE št. 32/22
Luxembourg, 22. februar 2022

Sodba v združenih zadevah C-562/21 PPU
in C-563/21 PPU Openbaar Ministerie
(Z zakonom ustanovljeno sodišče v odreditveni državi članici)

Zavrnitev izvršitve evropskega naloga za prijetje: Sodišče je pojasnilo merila, na podlagi katerih lahko izvršitveni pravosodni organ presodi morebitno nevarnost kršitve temeljne pravice zahtevane osebe do poštenega sojenja

Poljski sodišči sta aprila 2021 izdali dva evropska naloga za prijetje (v nadaljevanju: ENP)¹ zoper dva poljska državljana zaradi izvršitve kazni odvzema prostosti oziroma uvedbe kazenskega pregona. Ker sta zadevni osebi na Nizozemskem in ker se ne strinjata s svojo predajo, sta bila pri Rechtbank Amsterdam (sodišče v Amsterdamu, Nizozemska) vložena predloga za izvršitev teh ENP.

To sodišče je podvomilo v svojo obveznost, da tema predlogoma ugotovi. V zvezi s tem je poudarilo, da od leta 2017 na Poljskem obstajajo sistemske ali splošne pomanjkljivosti, ki vplivajo na temeljno pravico do poštenega sojenja² in zlasti na pravico do z zakonom predhodno ustanovljenega sodišča, te pomanjkljivosti pa naj bi izhajale med drugim iz dejstva, da so poljski sodniki imenovani na predlog Krajowa Rada Sądownictwa (nacionalni sodni svet, Poljska, v nadaljevanju: KRS). V skladu z resolucijo, ki jo je leta 2020 sprejelo Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče, Poljska), pa KRS – odkar je 17. januarja 2018 začel veljati zakon o reformi sodstva – ni več neodvisen organ.³ Ker bi sodniki, imenovani na predlog KRS, lahko sodelovali v kazenskem postopku, ki je pripeljal do obsodbe ene od obeh zadevnih oseb, ali bi lahko bili pozvani k odločanju o kazenski zadevi druge zadevne osebe, je predložitveno sodišče menilo, da obstaja resnična nevarnost, da bo tema osebama v primeru predaje kršena njuna pravica do z zakonom predhodno ustanovljenega sodišča.

V teh okoliščinah je to sodišče vprašalo Sodišče, ali se preizkus v dveh fazah⁴, ki ga je Sodišče potrdilo v okviru predaje na podlagi ENP, glede na jamstvi neodvisnosti in nepristranskosti, ki sta sestavni del temeljne pravice do poštenega sojenja, uporabi v primeru, ko gre za jamstvo, ki je prav tako sestavni del te temeljne pravice in ki se nanaša na z zakonom predhodno ustanovljeno sodišče.

Sodišče, ki je odločalo v velikem senatu in je uporabilo nujni postopek predhodnega odločanja, je odgovorilo pritrdilno in pojasnilo podrobna pravila za uporabo tega preizkusa.

Presoja Sodišča

¹ V smislu Okvirnega sklepa Sveta 2002/584/PNZ z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 34), kakor je bil spremenjen z Okvirnim sklepom Sveta 2009/299/PNZ z dne 26. februarja 2009 (UL 2009, L 81, str. 24).

² Ta pravica je zagotovljena v členu 47, drugi odstavek, Listine Evropske unije o temeljnih pravicah.

³ Predložitveno sodišče se sklicuje tudi na sodbo z dne 15. julija 2021, Komisija/Poljska (Disciplinska ureditev za sodnike) (C-791/19, točki 108 in 110, glej sporočilo za medije št. 130/21).

⁴ V okviru prve faze tega preizkusa mora izvršitveni pravosodni organ oceniti resnično nevarnost kršitve temeljnih pravic glede na splošne razmere v odreditveni državi članici; v okviru druge faze mora ta organ konkretno in natančno preveriti, ali obstaja resnična nevarnost, da bo glede na okoliščine primera zahtevani osebi kršena temeljna pravica. Glej sodbi z dne 25. julija 2018, Minister for Justice and Equality (Pomanjkljivosti v pravosodnem sistemu) (C-216/18 PPU, glej tudi sporočilo za medije št. 113/18), in z dne 17. decembra 2020, Openbaar Ministerie (Neodvisnost odreditvenega pravosodnega organa) (C-354/20 PPU in C-412/20 PPU, glej sporočilo za medije št. 164/20).

Sodišče je razsodilo, da lahko izvršitveni pravosodni organ, ki odloča o predaji osebe, zoper katero je bil izdan ENP, kadar razpolaga z elementi, ki kažejo na obstoj sistemskih ali splošnih pomanjkljivosti v zvezi z neodvisnostjo sodne oblasti v odreditveni državi članici, zlasti kar zadeva postopek imenovanja članov te oblasti, na podlagi Okvirnega sklepa 2002/584⁵ predajo zavrne le, če ugotovi, da v posebnih okoliščinah zadeve obstajajo resni in utemeljeni razlogi za prepričanje, da je bila kršena – oziroma, v primeru predaje, da bo kršena – temeljna pravica zadevne osebe do poštenega sojenja pred neodvisnim, nepristranskim in z zakonom predhodno ustanovljenim sodiščem.

V zvezi s tem je Sodišče pojasnilo, da pravica do sojenja pred sodiščem, ki je „z zakonom ustanovljeno“, po svoji naravi zajema postopek imenovanja sodnikov. Tako mora izvršitveni pravosodni organ v okviru prve faze preizkusa, katerega namen je presoditi, ali obstaja resnična nevarnost kršitve temeljne pravice do poštenega sojenja, ki je povezana zlasti z nespoštovanjem zahteve po z zakonom ustanovljenem sodišču, opraviti celovito presojo, ki temelji na vsakršnem objektivnem, zanesljivem, natančnem in ustrezno posodobljenem elementu v zvezi z delovanjem sodnega sistema v odreditveni državi članici in zlasti splošnim okvirom imenovanja sodnikov v tej državi članici. Taki elementi so informacije v obrazloženem predlogu, ki ga je Evropska komisija naslovila na Svet na podlagi člena 7(1) PEU, zgoraj navedena resolucija Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče) ter upoštevna sodna praksa Sodišča⁶ in Evropskega sodišča za človekove pravice⁷. Vendar okoliščina, da je organ, kakršen je KRS, ki je vključen v postopek imenovanja sodnikov, sestavljen pretežno iz članov, ki zastopajo zakonodajno ali izvršilno oblast oziroma ki jih ti izbereta, ne more zadostovati za utemeljitev zavrnitve predaje.

V okviru druge faze navedenega preizkusa mora oseba, zoper katero je izdan ENP, predložiti konkretne dokaze, na podlagi katerih je mogoče sklepati, da so sistemske ali splošne pomanjkljivosti sodnega sistema konkretno vplivale na obravnavo njene kazenske zadeve ali da bi v primeru predaje lahko tako vplivale. Te dokaze je mogoče po potrebi dopolniti z informacijami, ki jih predloži odreditveni pravosodni organ.

V zvezi s tem mora izvršitveni pravosodni organ glede, prvič, ENP, izdanega zaradi izvršitve kazni ali ukrepa, vezanega na odvzem prostosti, upoštevati elemente v zvezi s sestavo sodnega senata, ki je odločal o kazenski zadevi, ali katero koli drugo okoliščino, upoštevno za presojo neodvisnosti in nepristranskosti tega senata. Za zavrnitev predaje ne zadostuje, da je bil eden ali več sodnikov, ki so sodelovali v tem postopku, imenovan na predlog organa, kakršen je KRS. Poleg tega mora zadevna oseba predložiti dokaze, ki se nanašajo zlasti na postopek imenovanja zadevnih sodnikov in morebitno dodelitev teh sodnikov, na podlagi katerih bi bilo mogoče ugotoviti, da je sestava tega sodnega senata lahko vplivala na njeno temeljno pravico do poštenega sojenja. Poleg tega je treba upoštevati morebiten obstoj možnosti, da zadevna oseba zahteva izločitev članov sodnega senata iz razlogov, ki se nanašajo na kršitev njene temeljne pravice do poštenega sojenja, morebitno izvrševanje te možnosti s strani te osebe in nadaljnje ukrepanje v zvezi z njeno zahtevo za izločitev.

Drugič, kadar je bil ENP izdan zaradi uvedbe kazenskega pregona, mora izvršitveni pravosodni organ upoštevati elemente, ki se nanašajo na osebni položaj zadevne osebe, na naravo kaznivega dejanja, zaradi katerega je ta kazensko preganjana, na dejanski okvir, v katerega se umešča ta ENP, ali na katero koli drugo okoliščino, upoštevno za presojo neodvisnosti in nepristranskosti sodnega senata, za katerega je verjetno, da bo odločanju v postopku v zvezi s to osebo. Taki elementi se lahko nanašajo tudi na izjave javnih organov, ki bi lahko vplivale na konkretni primer.

⁵ Glej v tem smislu člen 1(2) in (3) Okvirnega sklepa 2002/584, v skladu s katerim, prvič, države članice izvršijo vsak ENP na osnovi načela medsebojnega priznavanja in v skladu z določbami tega okvirnega sklepa, ter drugič, navedeni okvirni sklep ne spreminja obveznosti, ki izhajajo iz spoštovanja temeljnih pravic in temeljnih pravnih načel iz člena 6 PEU.

⁶ Sodbe z dne 19. novembra 2019, A. K. in drugi (Neodvisnost disciplinskega senata vrhovnega sodišča) ([C-585/18](#), [C-624/18](#) in [C-625/18](#), glej sporočilo za medije št. [145/19](#)); z dne 2. marca 2021, A. B. in drugi (Imenovanje sodnikov vrhovnega sodišča – Pravno sredstvo) ([C-824/18](#), glej sporočilo za medije št. [31/21](#)); z dne 15. julija 2021, Komisija/Poljska (Disciplinska ureditev za sodnike) ([C-791/19](#), glej sporočilo za medije št. [130/21](#)), in z dne 6. oktobra 2021, W.Ż. (Senat za izredni nadzor in javne zadeve vrhovnega sodišča – Imenovanje) ([C-487/19](#), glej sporočilo za medije št. [173/21](#)).

⁷ Sodba ESČP z dne 22. julija 2021, Reczkowicz proti Poljski.

Vendar okoliščina, da identiteta sodnikov, ki bodo morebiti pozvani k odločanju o zadevi zadevne osebe, ob odločitvi o predaji ni znana, ali – kadar je njihova identiteta znana – da so bili ti sodniki imenovani na predlog organa, kakršen je KRS, ne more zadostovati za zavrnitev te predaje.

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Posnetki z razglasitve sodbe so dostopni na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106.